

THOMAS WINFRIED MENKO POGGE
DOCTOR HONORIS CAUSA

Laudatio Domini

Thomas Winfried Menko Pogge

The Faculty of Philosophy and the entire academic community of the University of Bucharest is happy and honored to award the title of Doctor Honoris Causa to Mr. Thomas Winfried Menko Pogge, Leitner Professor of Philosophy and International Affairs at Yale University.

Professor Pogge is one of the best known and most influential moral and political philosophers in the world, a leading theorist in International Affairs who contributed decisively to establishing the field of global justice as a fundamental field of research in moral and political philosophy. His book *World Poverty and Human Rights: Cosmopolitan Responsibilities and Reforms*, encompassing part of his philosophical activity until 2002, is a milestone in the philosophical reflection of the beginning of this century. Before the trail - blazing theories of Professor Pogge, problems of vital importance for our society such as global injustice and especially extreme poverty and hunger were thought to belong only in the field of economics, sociology and development studies; and philosophy with its specific theoretical tools was not deemed qualified to reflect upon establishing global justice, abolishing poverty and eliminating hunger. From this point of view, philosophy was deprived of a stance in this field as different philosophical theories held that citizens of a Westphalian order of states are under no moral obligation toward people outside their national community and

have no way of affecting hunger and extreme poverty in regions outside their national borders. Philosophers that thought otherwise were considered idealists without any real solutions.

Professor Pogge showed that such problems and topics as hunger and global injustice cannot be properly understood and solved without being considered from the point of view of philosophical normativity. Professor Pogge argues, moreover, that there is a correlation, for instance, between growing poverty and the nurturing of corrupt and kleptocratic elites in poor countries by Western elites. There is a normative deficiency in acknowledging the problems of the world we live in and this deficiency, despite the Enlightenment commitments of our culture and society, has an impact on the way individuals conceive their moral responsibilities and adjust their actions in order to improve situations as extreme poverty and hunger that afflict people all over the globe. Although he is a harsh critic of contemporary society, he does not believe that it would be feasible to discard the capitalist system in favour of another one. He does, on the other hand, believe that it should be possible for us to imagine a combination of capitalism and justice. Globally, he offers an alternative to the idea that free markets are a “panacea” by proposing a type of solidarity beyond national and cultural borders – a cosmopolitan solidarity. Professor Pogge’s theories filled this normative gap and his activity as a theorist, professor, researcher and activist proved that the philosophical debate concerning the theoretical basis of global justice can provide a framework for a more effective drive to eliminate extreme poverty and remove the consequences of global injustice.

Thomas Winfried Menko Pogge was born in 1953 in Germany. He studied sociology at the University of Hamburg where he graduated with a thesis on Peirce and Habermas. In 1977 he

went to Harvard where he met John Rawls. "... The meeting with Rawls helped me develop new ideas on how to combine political work with work in political philosophy" confessed Professor Pogge later. With John Rawls as a supervisor he wrote a thesis on Kant, Rawls and global justice, which displays some of the topics that will mark his evolution from a theoretical point of view. This is also the starting point of his constant interest in the philosophical works of Rawls and Kant to the interpretation of which he contributed significantly over the years. Especially in the first years of his career as a philosopher, Thomas Pogge continued Rawls's work, he adopted and refined elements of the latter's theory, defended him against a number of attacks, while also formulating one of the most penetrating critiques of Rawlsian theory, and displaying its inconsistencies. He went on to lecture at Columbia University as Assistant Professor, then as Associate Professor and finally as Full Professor in political science. In 2008, Yale University invited him to teach as Leitner Professor of Philosophy and International Affairs. Professor Pogge also taught at the Centre for Applied Philosophy and Public Ethics at the Australian National University, the Centre for Professional Ethics at the University of Central Lancashire etc. He is also a Research Director of the Centre for the Study of Mind in Nature, University of Oslo. At the same time he led numerous research and development projects which benefited from grants awarded by prestigious organizations and institutions, such as the Australian Research Council Linkage Grant for the project "Assessing Development: Designing Better Indices of Poverty and Gender Equity" (2009 – 12), the Australian Research Council Discovery Grant for the project "The Responsibilities of the Affluent to Address Global Poverty" (2009 – 12), the European Union Seventh Framework Grant (2008 – 11) "Pharma Innovation Innova

– P2,” an international collaboration of seven partner institutions toward fully developing and specifying the Health Impact Fund as a complement to the patent system for pharmaceuticals etc. In 2010, he founded Academics Stand Against Poverty (ASAP), an international network helping scholars, teachers and students enhance their impact on global poverty. Professor Pogge was a member of the Princeton Institute for Advanced Study, School of Social Science, with a supplementary grant from the Global Security and Sustainability Program of the John D. and Catherine T. MacArthur Foundation: 1999 – 2000. He held a Fellowship at the Centre for Advanced Study, Oslo, and a Visiting Fellowship at All Souls College, Oxford: 2002 – 03. He has been a member of the Norwegian Academy of Science since 1996 and was awarded the Honorary Doctorate of the University of Turku, Finland, in May 2011.

Professor Pogge is the author of many books published or translated in different languages. We mention just a few of them: *Politics as Usual: What Lies behind the Pro - Poor Rhetoric* (Cambridge: Polity Press 2010). *Kant, Rawls, and Global Justice* (Shanghai: Shanghai Translation Publishing House 2010), *Gerechtigkeit in der Einen Welt* (Essen: Klartext Verlag 2009), *Hacer justicia a la humanidad: Problemas de ética práctica*, *The Health Impact Fund: Making New Medicines Accessible for All* (with Aidan Hollis, Incentives for Global Health, 2008), *World Poverty and Human Rights: Cosmopolitan Responsibilities and Reforms*, (Cambridge: Polity Press 2002, second edition 2008), *John Rawls: His Life and Theory of Justice* (New York: Oxford University Press 2007), and *Realizing Rawls* (Ithaca: Cornell University Press 1989).

He edited and coordinated many volumes among which we cite only a few, such as: *Global Financial Crisis: the Ethical Issues* (Basingstoke: Palgrave Macmillan 2011), *Health Rights* (Farnham, UK and Burlington, US: Ashgate 2010), *Incentives for Global Public Health: Patent Law and Access to Essential Medicines* (Cambridge: Cambridge University Press 2010), *Giving Well: The Ethics of Philanthropy* (Oxford: Oxford University Press 2010). Professor Pogge wrote countless articles for prestigious encyclopedias of philosophy, co - edited a prestigious companion to political philosophy and is a member of the editorial boards of the most prestigious journals of moral and political philosophy. He taught over 30 seminars and gave over 900 public lectures in 44 countries.

In these papers and in many others that were not mentioned in this incomplete list, Thomas Pogge promoted a broader conception of global justice. Using a formulation that often appears in his writings, this conception of global justice can be named: “the justice of alternative feasible designs”, alternative designs and the problem of their feasibility being not only a methodological trait but also the content of his theory seen as a whole.

Apart from the traditional political philosophy where political arrangements are explained and justified on the basis of ideal models and thought experiments — the state of nature and the original position being among the best known such tools — Thomas Pogge starts from actual facts in building his explanations of existing deficits and justifications for concrete reform proposals that would advance global justice and eliminate extreme poverty. He builds daring hypotheses, alternative designs, and tests their feasibility through arguments in favor and against. In the course of these arguments, full of theoretical imagination, hidden

assumptions are brought to light, baseless arguments are torn apart and incoherencies are exposed.

Thomas Pogge builds his alternative designs in two main theoretical ways. The first way consists in establishing alternative designs to the current state of affairs and delineate some criteria for testing their feasibility. The essential point is that these criteria are not built on the spot but have a starting point in the same practices and aspects of international life as the designs themselves. And yet, the alternative designs are not sociological scenarios that promote possible futures. They are institutional designs that project new arrangements and analyze their conditions of possibility from a theoretical viewpoint. For instance, starting from the contemporary state of affairs, Professor Pogge maintains that supranational institutional arrangements must support the realization of basic human rights as they are accepted today. That is why any global institutional order must be rejected as *unjust if it fails to realize human rights insofar as is reasonable possible*, or in a weaker formulation: *if it foreseeably produces massive avoidable human rights deficits*.

The realization of just arrangements is the responsibility of individuals, especially of the citizens of the more influential states which, together, design and enforce the present supranational institutional order. Without the need to become hermits or to migrate to poorer places, such persons can recognize their moral responsibility vis-à-vis poor people in less developed countries and can contribute in many different ways, especially by influencing their own government and compatriots, to improving their country's foreign policy and its stance in international negotiations about supranational institutional design.

Some critics maintain that Professor Pogge's vision with respect to changing some terms of the global institutional order would not result in limiting poverty and improving global justice. They assert that the foreign policies of affluent countries and the supranational rules and practices these countries uphold play no role, or only a minor role, in the causation, in the less developed countries, of poverty, violence and injustice, which are really predominantly due to historical or local causes. In response, Pogge does not deny the importance of national and historical factors. But he uses various concrete empirical examples to show that existing supranational rules and practices often sustain such harmful causal factors and/or aggravate their adverse effects. Deeply familiar and entrenched supranational rules and practices (such as the borrowing and resource privileges) are easily taken for granted as natural and unchangeable features of the human condition, but Pogge boldly challenges at least some of them — in his transformative discussion of national sovereignty, for example. Driven by a moral vision of justice for all, Pogge goes well beyond the conventional discussions and technical justifications, mindful of Kant's imperative that we must not abandon a morally mandatory ideal unless we have conclusive reason to judge it manifestly impossible.

The second way in which Thomas Pogge builds his theories strengthens this position. He introduces or develops new concepts, such as the institutional understanding of human rights, or the idea of negative duty. Negative duty is the individual's duty to refrain himself or herself from harming others and to refrain even from indirectly supporting those institutional arrangements that facilitate human rights violations or further poverty.

This negative understanding of moral obligations that pertain to citizens of rich countries and to us in general does not violate the

freedom of individuals. The institutional understanding of rights is based upon the negative duty not to support unjust supranational arrangements or corrupt governments of underdeveloped countries. Thomas Pogge has confidence in the fact that this new understanding can lead to a change in the moral conceptions of people. Therefore the measures he proposes are not simple blueprints, but the result of this new conception about the moral responsibilities of the individual and the ways in which it can be exercised. Thus for Professor Pogge, people from rich countries should not just act, for instance, with a view to increase humanitarian aid, or to pressure governments to increase aid, or to contribute themselves to its increase. Pogge is, at any rate, a critic of prevailing institutional approach to aid and loans handed over by rich countries or international financial organizations, which contribute to little else than consolidating corrupt governments. They should do less, but at the same time more: they should understand it is more important that their governments remove trade barriers for poor countries, give up rents extracted from intellectual property rights or from the exploitation of natural resources, give up oversized profits derived from international trade and stop supporting corrupt governments. As individuals, according to Professor Pogge, we first and foremost have negative duties, not to harm others and not to restrict their freedom, which are more stringent and more widely accepted than positive duties prescribed by generous moral ideals.

These approaches not only distinguish Professor Pogge's conception among the different thinkers concerned with the same problems, but stress the profoundly liberal tone, in the classical tradition, of his thinking and actions. Thomas Pogge is part of a tradition of thought that made freedom and equality the cornerstone of any political order.

The University of Bucharest is honored to welcome Professor Pogge among its academic community. Awarding the title of Doctor Honoris Causa expresses our deep conviction that his scientific work and his public activity reaffirm the everlasting nature of philosophy at the beginning of this new millennium.

Curriculum Vitae

Thomas Winfried Menko Pogge

Basic Record:

2008

Leitner Professor of Philosophy and International Affairs, Yale University

2007

Research Director, Centre for the Study of Mind in Nature, University of Oslo

2006 – 08

Professor of Political Science, Columbia University

2005

Adjunct Professor of Political Philosophy at the Centre for Professional Ethics of the University of Central Lancashire

2004 – 11

Professorial Fellow, Centre for Applied Philosophy and Public Ethics, ANU

2003 – 04

Visiting Scholar, Department of Clinical Bioethics, National Institutes of Health

1983 – 2006

Assistant/Associate Professor of Philosophy, Columbia University

6/1983

Ph.D. in philosophy, Harvard University; dissertation on Kant, Rawls, and global justice (Advisor: John Rawls)

5/1977

Diploma in Soziologie, highest honors, Hamburg University; thesis on Peirce and Habermas (Advisor: Jan Peter Kob)

Honors and Awards:

- Honorary doctorate from the University of Turku, Finland, May 2011
- Australian Research Council Linkage Grant for the project “Assessing Development: Designing Better Indices of Poverty and Gender Equity” (2009 – 12)
- Australian Research Council Discovery Grant for the project “The Responsibilities of the Affluent to Address Global Poverty” (2009 – 12)
- European Union Seventh Framework Grant (2008 – 11) “Pharma Innovation Innova –P2,” an international collaboration of seven partner institutions toward fully

developing and specifying the Health Impact Fund as a complement to the patent system for pharmaceuticals

- Core Group Member in the Centre for the Study of Mind in Nature (Oslo), awarded Centre of Excellence status by the Norwegian government in 2007
- Australian Research Council Discovery Grant (2006 – 08) and BUPA Foundation Research Funding (2007 – 10) for the project “Just Rules for Incentivising Pharmaceutical Research and Disseminating its Benefits”
- Visiting Fellowship, All Souls College, Oxford: 2002 – 03
- Grants by Carnegie Council for Ethics and International Affairs (New York) and Zentrum für interdisziplinäre Forschung (Bielefeld) for a conference on global justice, June 2000
- Member of the Princeton Institute for Advanced Study, School of Social Science, with a supplementary grant from the Global Security and Sustainability Program of the John D. and Catherine T. MacArthur Foundation: 1999 – 2000
- Member of the Norwegian Academy of Science (since 1996)
- Fellowship at the Centre for Advanced Study, Oslo: 1 – 6/1996

- Alexander Hamilton Medal from the Columbia University Alumni Association: 11/1994
- L.S. Rockefeller Visiting Fellow at the Princeton University Center for Human Values: 1993 - 94
- Visiting Scholar at the Harvard Philosophy Department on an NEH Fellowship for University Teachers: 1990 – 91
- Member of the Senior Common Room, Wolfson College, Oxford, on a Columbia University Chamberlain Fellowship: 7 – 12/1987
- Rockefeller Foundation Fellowship at the University of Maryland Institute for Philosophy and Public Policy: 1986 – 87

Publications:

Authored Books:

- **Politics as Usual: What Lies behind the Pro-Poor Rhetoric** (Cambridge: Polity Press 2010).
- **Kant, Rawls, and Global Justice**, Chinese collection of 16 essays translated by Liu Xin and Xu Xiangdong (Shanghai: Shanghai Translation Publishing House 2010).
- **Gerechtigkeit in der Einen Welt**, with responses by Julian Nida-Rümelin, Wolfgang Thierse, Heidemarie Wieczorek-Zeul, and Gert Weißkirchen (Essen: Klartext Verlag 2009).

- **Hacer justicia a la humanidad: Problemas de ética práctica**, Spanish collection of 13 essays translated by David Álvarez García (Ciudad de México: Fondo de Cultura Económica 2009).
- **The Health Impact Fund: Making New Medicines Accessible for All**, authored with Aidan Hollis (Incentives for Global Health, 2008).
- **World Poverty and Human Rights: Cosmopolitan Responsibilities and Reforms**, second, expanded edition (Cambridge: Polity Press 2008).
- **John Rawls: His Life and Theory of Justice** in a thoroughly revised English translation by Michelle Kosch (New York: Oxford University Press 2007).
- **World Poverty and Human Rights: Cosmopolitan Responsibilities and Reforms** (Cambridge: Polity Press 2002).
- **John Rawls**, in the book series *Denker* (München: C. H. Beck Verlag 1994).
- **Realizing Rawls** (Ithaca: Cornell University Press 1989).
- **Kant, Rawls, and Global Justice** (Ann Arbor: University Microfilms International 1983).

Edited and Co-Edited Publications:

- **Global Financial Crisis: the Ethical Issues**, edited with Ned Dobos and Christian Barry (Basingstoke: Palgrave Macmillan 2011).
- **Health Rights**, edited with Michael J. Selgelid (Farnham, UK and Burlington, US: Ashgate 2010).
- **Incentives for Global Public Health: Patent Law and Access to Essential Medicines**, edited with Matt Rimmer and Kim Rubenstein (Cambridge: Cambridge University Press 2010).
- **Giving Well: The Ethics of Philanthropy**, edited with Patricia Illingworth and Leif Wenar (Oxford: Oxford University Press 2010).
- **Freedom from Poverty as a Human Right Volume 2: Theory and Politics** (Paris: UNESCO 2009).
- **Sanctions, Accountability, and Governance in a Globalized World**, edited by Jeremy Farrall and Kim Rubenstein (Cambridge: Cambridge University Press 2009).
- **Human Rights: Normative Requirements and Institutional Constraints**, edited with Andreas Follesdal and Carol C. Gould, special issue of **Journal of Social Philosophy** 40/4 (2009), 461–607.

- **Absolute Poverty and Global Justice: Empirical Data – Moral Theories – Initiatives**, edited with Elke Mack, Michael Schramm, and Stephan Klasen (Aldershot: Ashgate 2009).
- **Access to Medicines**, edited, special issue of **Public Health Ethics** 1/2 (2008), 73–192.
- **Global Responsibilities** two-volume set consisting of **Global Justice: Seminal Essays**, edited with Darrel Moellendorf and **Global Ethics: Seminal Essays**, edited with Keith Horton (St. Paul, MN: Paragon House 2008).
- **A Companion to Contemporary Political Philosophy**, second edition, edited with Robert Goodin and Philip Pettit (Oxford: Blackwell 2007).
- **Freedom from Poverty as a Human Right: Who Owes What to the Very Poor?**, edited (Oxford: Oxford University Press, and Paris: UNESCO 2007).
- **Real World Justice**, edited with Andreas Follesdal (Dordrecht: Springer 2005).
- **Global Institutions and Responsibilities: Achieving Global Justice**, edited with Christian Barry, special issue of **Metaphilosophy** 36/1–2 (January 2005) and reissued as an expanded anthology (Oxford: Blackwell 2005).
- **Rights, Culture, and the Law — Themes from the Legal and Political Philosophy of Joseph Raz**, edited

with Lukas Meyer and Stanley Paulson (Oxford: Oxford University Press 2003).

- **Global Justice**, edited, special issue of **Metaphilosophy** 32/1–2 (January 2001) and reissued as an expanded anthology (Oxford: Blackwell 2001).

Publications on Global Justice (incomplete list):

- “Academics Stand Against Poverty: An Idea Whose Time Has Come,” authored with Luis Cabrera, forthcoming in **Ethics and International Affairs** (2012).
- “Are We Violating the Human Rights of the World’s Poor?” in **Yale Human Rights & Development Law Journal** 14:2 (2011), 1 – 33.
- “Concluding Remarks: Discourse versus Strategy” in Brad Jessup and Kim Rubenstein: **Environmental Discourses in Public and International Law** (Cambridge: Cambridge University Press 2012), 436 – 447.
- “Allowing the Poor to Share the Earth” in **Journal of Moral Philosophy** 8/3 (2011), 335 – 352.
- “Unfair Share” in **RSA Journal** (Spring 2011), 10–13; reprinted in **Making It**, Issue 7: Governing a globalized world” August 2011, 30 – 33.
- “Divided against Itself: Aspiration and Reality of International Law” in James Crawford and Martti

Koskenniemi, eds.: **The Cambridge Companion to International Law** (Cambridge: Cambridge University Press 2011), 373 – 397.

- “Responses to Critics” in Alison M. Jaggar, ed.: **Thomas Pogge and His Critics** (Cambridge: Polity Press 2010), 175–250. Critics: *Joshua Cohen, Kok-Chor Tan, Neera Chandhoke, Jiwei Ci, Erin I Kelly and Lionel K. McPherson, Leif Wenar, Charles W. Mills.*
- “Human Rights and Global Wrongs” in **Reflections — A Magazine of Theological and Ethical Inquiry** (Fall 2010), 44 – 46.
- “Keynote Address: Poverty, Climate Change, and Overpopulation” in **Georgia Journal of International and Comparative Law** 38 (2010), 525 – 542.
- “How *Not* to Count the Poor,” authored with Sanjay Reddy, in Sudhir Anand, Paul Segal and Joseph Stiglitz, eds.: **Debates on the Measurement of Global Poverty** (Oxford: Oxford University Press 2010), 42 – 85.
- “How Many Poor People Should There Be? A Rejoinder to Ravallion” in Sudhir Anand, Paul Segal and Joseph Stiglitz, eds.: **Debates on the Measurement of Global Poverty** (Oxford: Oxford University Press 2010), 102 – 114.
- “The Role of International Law in Reproducing Massive Poverty” in Samantha Besson and John Tasioulas, eds.:

The Philosophy of International Law (Oxford: Oxford University Press 2010), 417 – 435.

- “World Poverty” in John Skorupski, ed.: **Routledge Companion to Ethics** (London: Routledge 2010), 796 – 807.
- “Baselines for Determining Harm” in Joel Rosenthal and Christian Barry, eds.: **Ethics and International Affairs** (Washington DC: Georgetown University Press 2009), 329 – 34.
- “Poverty” in **Berkshire Encyclopedia of Sustainability (Vol. 1): The Spirit of Sustainability** (Great Barrington MA: Berkshire Publishing Group 2009), 317 – 320.
- “Concluding Remarks” in Jeremy Farrall and Kim Rubenstein, eds.: **Sanctions, Accountability, and Governance in a Globalised World** (Cambridge: Cambridge University Press 2009), 407 – 417.
- “Developing Morally Plausible Indices of Poverty and Gender Equity: A Research Program” in Alison Jaggar, ed.: **Global Gender Justice**, special issue of **Philosophical Topics** 37/2 (2009), 199 – 221.
- “How World Poverty is Measured and Tracked” in **Rights and Development Bulletin** 1/10 (2008), 5 – 13.

- “Introduction to the Two-Volume Collection” in Thomas Pogge and Keith Horton, eds.: **Global Ethics: Seminal Essays** (St. Paul, MN: Paragon House 2008).
- “Growth and Inequality: Understanding Recent Trends and Political Choices” in **Dissent** 55/1 (Winter 2008), 66 – 75.

Publications on Justice in Health Care (incomplete list):

- “Results Based Financing: The ‘Health Impact Fund’ as an example for smart pro-poor innovations,” in **Meinungsforum Entwicklungspolitik**, No 1, 16 January 2012.
- “The Health Impact Fund: More justice and efficiency in global health” in **Development Policy Centre** discussion paper August 2011, Crawford School of Economics & Government, Australian National University.
- “Getting the Incentives Right: The Health Impact Fund – A Concrete Contribution to Global Justice and an Innovation in Global Health,” in **International Policy Analysis** (Berlin: Friedrich-Ebert-Stiftung | Global Policy and Development 2011).
- “Combating Antibiotic Resistance Through the Health Impact Fund,” authored with Kevin Outterson and Aidan Hollis, in Boston University School of Law, **Law & Economics Research** Paper No. 11 - 30, June 21, 2011.

- “The Health Impact Fund: How to Make New Medicines Accessible to All” in Solomon Benatar and Gillian Brock, eds.: **Global Health and Global Health Ethics** (Cambridge: Cambridge University Press 2011), 241 – 250.
- “Access to Life-Saving Medicines,” authored with Doris Schroeder and Peter Singer, in Michael Boylan, ed.: **The Morality and Global Justice Reader** (Boulder: Westview Press 2011), 229 – 255.
- “New approaches to rewarding pharmaceutical innovation,” authored with Paul Grootendorst, Aidan Hollis, David K. Levine and Aled M. Edwards, in **Canadian Medical Association Journal** 183 (2011), 681 – 85.
- “Epilogue — New Drugs for Neglected Diseases,” authored with Aidan Hollis, in **Cambridge Quarterly of Healthcare Ethics** 20/2 (Spring 2011), 329 – 334.
- “The Health Impact Fund: enduring innovation incentives for cost-effective health gains” in **Social Europe Journal** 5/2 (Winter/Spring 2011), 5 – 9.
- “TRIPS, Human Rights, and the Health Impact Fund” in **Yonsei Law Journal** 1/2 (2010), 286 – 312.

Articles on Rawls (incomplete list):

- “Do Rawls’s Two Theories of Justice Fit Together?” in Rex Martin and David Reidy, eds.: **Rawls’s Law of Peoples: A Realistic Utopia?** (Oxford: Blackwell 2006), 206 – 225.
- “The Incoherence between Rawls’s Theories of Justice” in **Fordham Law Review** 72/5 (2004), 1739 – 1759.
- Critical Study: “Rawls on International Justice” in **Philosophical Quarterly** 51/203 (April 2001), 246 – 253.
- “On the Third Principle of Justice Proposed by Burleigh Wilkins” in Aleksandar Jokic, ed.: **Essays in Honor of Burleigh Wilkins: From History to Justice** (New York: Peter Lang 2001), 287 – 303.
- “A Brief Sketch of Rawls’s Life” in Henry S. Richardson and Paul J. Weithman, eds.: **The Philosophy of Rawls**, five volumes (New York: Garland Press 1999), volume 1, 1–15.

Articles on Kant (incomplete list):

- “Kant’s Vision of a Just World Order” in Tom Hill, ed.: **The Blackwell Guide to Kant’s Ethics** (Oxford: Blackwell 2009), 196 – 208.
- “Is Kant’s *Rechtslehre* Comprehensive?” in Elisabeth Ellis, ed.: **Kant’s Political Theory: Interpretations**

and Applications (College Park: Pennsylvania State University Press 2012).

- “Kant on Ends and the Meaning of Life” in Andrews Reath, Barbara Herman, and Christine M. Korsgaard, eds.: **Reclaiming the History of Ethics: Essays for John Rawls** (Cambridge: Cambridge University Press 1997), 361 – 387.
- “Kant’s Vision, Europe, and a Global Federation” in Jean-Christophe Merle, ed.: **Globale Gerechtigkeit** (Stuttgart: Frommann-Holzboog 2005), 500 – 518.
- “Immanuel Kant — Introduction” in Steven Cahn, ed.: **Classics of Modern Political Theory: Machiavelli to Mill** (Oxford: Oxford University Press 1997), 553 – 556.

Other Publications in Political Philosophy (incomplete list):

- “The Achilles Heel of Competitive/Adversarial Systems” in Ned Dobos, Christian Barry and Thomas Pogge, eds.: **Global Financial Crisis: the Ethical Issues** (Basingstoke: Palgrave Macmillan: 2011), 120 – 131.
- “A Future to Avert: Law as Contributor to Instability and Polarisation” in Sam Muller, Stavros Zouridis, Morly Frishman and Laura Kistemaker, eds.: **The Law of the Future and the Future of Law** (Oslo: Torkel Opsahl Academic EPublisher 2011), 57 – 68.

- “*The Idea of Justice* from a Rawlsian Perspective,” authored with Markus Labude, **Journal of Human Development and Capabilities** 11/4 (2010), 609 – 613.
- “Advancing the Scope of Gender and Poverty Indices: An Agenda and Work in Progress” in Sylvia Chant, ed.: **The International Handbook of Gender and Poverty** (Cheltenham: Edward Elgar 2010), 53 – 58.
- “A Critique of the Capability Approach” in Harry Brighouse and Ingrid Robeyns, eds.: **Measuring Justice: Primary Goods and Capabilities** (Cambridge: Cambridge University Press 2010), 17 - 60.
- “Justice and the Convention on Biological Diversity,” authored with Doris Schroeder, in **Ethics and International Affairs** 23/3 (2009), 267 – 278.
- “Comment on Mathias Risse: ‘A Right to Work? A Right to Leisure? Labor Rights as Human Rights’” in **Law & Ethics of Human Rights** 3/1 (2009), 39 – 47.
- “Shue on Rights and Duties” in Charles Beitz and Robert Goodin, eds.: **Global Basic Rights** (Oxford: Oxford University Press 2009), 113 – 130.
- “Cohen to the Rescue!” in **Ratio** 21/4 (2008), special issue on G.A. Cohen, 454 – 475.

- “Making War on Terrorists — Reflections on Harming the Innocent” in **Journal of Political Philosophy** 16/1 (2008), 1 – 25.

Other Publications in Moral Philosophy and Ethics (incomplete list):

- “Foreword” to Patricia Illingworth: **Us Before Me: Ethics and Social Capital for Global Well-Being** (Houndmills: Palgrave Macmillan 2012), pp. ix - xvii.
- Twenty-seven philosophy questions from the public answered in Alexander George, ed.: **What Should I Do?: Philosophers on the Good, the Bad, and the Puzzling** (Oxford: Oxford University Press 2011).
- “Humanity at Crossroads,” authored with Matt Peterson, in Kalliopi Lemos, ed.: **Crossings: A Sculptural Trilogy about Europe’s Fragile Borders** (Göttingen: Steidl 2010), 18 – 31.
- Thirteen philosophy questions from the public answered in Alexander George, ed.: **I Am, Therefore I Think** (London: Sceptre 2007).
- “Parfit on What’s Wrong” in **Harvard Review of Philosophy** 12 (Spring 2004), 53 – 60.
- “What We Can Reasonably Reject” in Ernest Sosa and Enrique Villanueva, eds.: **Social, Political, and Legal Philosophy: Philosophical Issues Volume 11**, a

supplement to **NOÛS** (35/s1) (Oxford: Blackwell 2001),
118 – 147.

Professional Service:

- Member of the UNICEF Social and Economic Policy Advisory Board.
- Chair, American Committee of the Philosophy Summer School in China.
- Fellow, Human Development and Capability Association (HDCA).
- Chair, Scientific Committee of Comparative Research Programme on Poverty (CROP).
- Member, International Academic Council of UdG Medicine (University of Girona).
- Member, Academic Committee of the National Institute of Advanced Study in the Social Sciences at Fudan University.
- Editor for social and political philosophy, Stanford Encyclopedia of Philosophy.
- Member, Advisory Board of Global Financial etc.
- Editorial positions: *Ethics*; *Ethical Theory and Moral Practice*; *Facta Philosophica*; *European Journal of*

Philosophy; Critical Review of International Social and Political Philosophy; Raison Publique; Journal of Global Ethics; Journal of Ethics and Social Philosophy; Law, Ethics, and Human Rights; Globalizations; Human Rights and the Global Economy; Ethics and Global; Politics; Public Health Ethics; Policy Studies in Ethics, Law and Technology; Journal of Applied Philosophy; Health and Human Rights; Politica & Società; Public Reason; Fudan Journal; Comparative Philosophy; Philosophical Analysis 哲学分析; Nordic Journal of Human Rights; Yale Journal of Medicine and Law; Journal of Social Philosophy; Latin American Journal of Political Philosophy (Revista Latinoamericana de Filosofía Política); Law, Ethics and Philosophy; Moral Philosophy and Politics.

- Books and articles published and translated in different languages, including English, German, Spanish, Chinese, French, Italian, Portuguese, Czech, Korean, Romanian, etc.
- Thirty-three graduate seminars taught abroad, in Amsterdam, Barcelona, Beijing, Bergen, Bielefeld, Fribourg, Harbin, Medellín, Molveno, Münster, Oslo, Oxford, São Paulo, Shanghai, Suzhou, Taipei, Trondheim, Turku, and Valencia.
- 896 lectures in 44 countries.

Ce este dreptatea globală? Thomas Pogge

Dacă veți căuta în literatura de specialitate informații despre „dreptatea globală”, veți descoperi că expresia a devenit importantă în ultimul timp și că în cei câțiva ani care au trecut din acest mileniu există deja mai multe cărți și eseuri în legătură cu aceasta decât în întregul mileniu care l-a precedat - cel puțin în măsura în care computerele o pot spune. Cu siguranță, unele dintre subiectele generale dezbătute în prezent sub titlul de „dreptate globală” au fost discutate de secole, și putem merge înapoi până la începuturile civilizației. Dar ele au fost discutate sub etichete diferite, cum ar fi „dreptate internațională”, „etică internațională” și „dreptul națiunilor”. De aceea, această schimbare în privința termenilor este destul de semnificativă - sau așa cred.

Evident, diferenții utilizatori ai unei expresii pot avea diverse motive și intenții de a o face, iar unele dintre ele ar putea să-mi scape. Astfel, trebuie să mărturisesc că nu am citit vreodată cartea - publicată încă din 1977 – intitulată *No More Plastic Jesus: Global Justice and Christian Lifestyle*. Dar, așa cum confratele filosof Clint Eastwood a spus atât de memorabil că „Un om trebuie să-și știe limitele”, nu voi pretinde că mă adresez tuturor, ci mai degrabă voi spune câte ceva despre ideile în evoluție care m-au motivat să folosesc sintagma „dreptate globală” în titlul tezei mele de doctorat, apoi al primului meu eseu publicat în *Philosophy&Public Affairs* și al altor șase lucrări ce i-au urmat.

Putem începe făcând două distincții. Prima este între două moduri diferite de a privi la evenimentele din lumea noastră socială. Pe de o parte, asemenea evenimente pot fi privite *în mod interacțional*: ca acțiuni și efecte ale acțiunilor efectuate de către agenți individuali și colectivi. Pe de altă parte, pot fi privite *în mod instituțional*: ca efecte ale modului în care lumea noastră socială este structurată - de legile noastre și de convenții, de practici și instituții sociale. Aceste două moduri de a vedea aduc cu ele descrieri și explicații diferite ale fenomenelor sociale și, de asemenea, conduc la două tipuri distincte de analiză morală sau diagnosticare morală.

Să luăm un eveniment relevant din punct de vedere moral, de exemplu, faptul că vreun copil anume suferă de malnutriție, că o femeie oarecare este șomer sau că un bărbat oarecare a fost rănit într-un accident în trafic. Putem origina în mod cauzal aceste evenimente în conduita unor agenți individuali și colectivi, inclusiv a persoanei care a fost afectată. Un asemenea procedeu implică realizarea de enunțuri contrafactice despre cum ar fi stat sau cât de diferit s-ar fi petrecut lucrurile dacă unul sau altul dintre agenți ar fi acționat altfel. Putem tria aceste enunțuri contrafactice cu scopul de a determina dacă vreunul dintre agenții relevanți din punct de vedere cauzal *ar fi trebuit* să acționeze în mod diferit și, astfel, acesta este parțial sau în întregime în culpă pentru evenimentul regretabil avut în vedere. Acesta ne face să examinăm posibilitatea ca vreunul dintre acești agenți să fi putut **prevedea faptul** că acțiunile lui ar fi putut conduce la evenimentul regretabil avut în vedere și, prim urmare, că ar fi existat posibilitatea **evitării** în mod rezonabil a vătămării, fără a cauza daune substanțiale pentru ei înșiși sau pentru terți. La investigațiile de acest fel m-am referit

ca la o **analiză morală interacțională** sau **diagnosticare morală interacțională**.

Evenimentele regretabile pot fi originate cauzal în caracteristici stabile ale societății sau ale sistemului în care ele au loc: în cultura acestuia, de exemplu, sau în ordinea sa instituțională. În această privință, cineva ar putea origina cauzal malnutriția de care suferă un copil în taxele mari la importul produselor alimentare, șomajul în politica monetară restrictivă, iar accidentele din trafic în lipsa de inspecții periodice în privința siguranței autovehiculelor. Procedând astfel realizăm enunțuri contrafactice despre cum ar fi putut sau ar fi trebuit să se petreacă lucrurile în mod diferit dacă unul sau altul dintre seturile de reguli sociale ar fi fost diferite. Putem tria apoi aceste enunțuri contrafactice cu scopul de a stabili dacă regulile relevante cauzal *ar fi trebuit* să fie diferite și dacă cineva este responsabil pentru lipsurile din acele reguli care sunt parțial sau în întregime blamabile pentru evenimentele regretabile. Acest lucru ne va face să examinăm dacă cei responsabili pentru designul normelor relevante - de exemplu, membri ai parlamentului - ar fi putut prevedea că ele conduc la prejudicii și le-ar fi putut reformula în mod rezonabil fără a provoca daune substanțiale în alte locuri. Asemenea cercetări am avut în vedere când m-am referit la analiza morală *instituțională* sau diagnosticarea morală *instituțională*.

Aceasta a fost prima distincție: între explicație cauzală interacțională și instituțională și, respectiv, între analiza morală interacțională și instituțională.

A doua distincție pe care doresc să o aduc în discuție este aceea dintre relațiile *intra*naționale și *inter*naționale. Acestea au fost în mod tradițional considerate ca fiind lumi distincte, prima

formată din persoane, gospodării, corporații și asociații în interiorul unei societăți delimitate teritorial, iar ultima dintr-un mic număr de actori: statele suverane. Guvernele naționale au asigurat legătura dintre aceste două lumi. În interior, guvernul a fost unicul actor important în cadrul statului, interacționând cu persoane, gospodării, corporații și asociații, dominându-i pe toți acești alți actori în virtutea puterii sale de tip special și a autorității - așa-numita sa **suveranitatea internă**. În exterior, guvernul a fost identificat cu statul, având recunoașterea îndreptăririi de a acționa în numele acestuia, de a încheia acorduri obligatorii în numele său și așa mai departe - așa-numita sa **suveranitatea externă**. Deși legate în acest fel, cele două lumi au fost privite ca fiind separate, iar abordările normative au considerat această separare neproblematică și valabilă, distingând în mod clar două domenii separate de teoretizare morală: dreptatea în interiorul statului și etica internațională.

Analiza morală interacțională a apărut, pesemne, destul de devreme în evoluția gândirii morale. Analiza morală instituțională este mai pretențioasă, presupunând o înțelegere a **naturii convenționale** a regulilor sociale, precum și a efectelor lor comparative, de multe ori statistice. Chiar și numai în urmă cu optzeci de ani, cei săraci și șomerii erau adesea priviți ca fiind leneși și delincvenți, doar pentru bunul motiv că unii cu o origine la fel de umilă ar fi reușit să ajungă din spălători de vase, milionari. Apoi, mulți oameni nu înțeleg constrângerile **structurale** ce condiționează mobilitatea socială: căile de acces către bogăție sunt limitate, iar structura piețelor existente de capital și de muncă au produs inevitabil anumite praguri ale ratelor de șomaj și sărăcie. Nu se înțelege nici că ratele existente ale șomajului și sărăciei ar

putea fi influențate printr-un redesign inteligent al regulilor. Astăzi, după Keynes și după politica americană de New Deal și diverse transformări naționale similare, aceste probleme sunt destul de bine înțelese, iar guvernele sunt considerate responsabile pentru deciziile lor în ceea ce privește designul instituțional și pentru efectele unor asemenea decizii de a satisface sau nu nevoile oamenilor. Această înțelegere a fost articulată în filosofie – într-un târziu, dar absolut admirabil – de John Rawls în cartea sa clasică *A Theory of Justice*. În această operă grandioasă, Rawls a delimitat în mod clar instituțiile sociale ca un domeniu separat al evaluării morale și a marcat acest domeniu terminologic, asociindu-l cu termenii de ***dreptate*** și ***dreptate socială***. Această inovație terminologică a fost preluată mai larg, astfel încât, cel puțin în filosofie anglofonă, termenul ***dreptate*** este folosit astăzi mai ales în evaluarea morală a regulilor sociale (legi, practici, convențiile și instituțiile sociale) și doar arareori în evaluarea morală a conduitei și a caracterului agenților individuali și colectivi. Pe urmele lui Rawls, apoi, distincția între analiza ***instituțională*** și cea ***interacțională*** a ajuns să fie marcată ca o distincție între ***dreptate*** și ***etică***.

Ne este destul de cunoscut astăzi punctul focal al cărții lui Rawls: și anume analiza morală instituțională aplicată la organizarea internă a unui stat. Ceea ce lipsește încă, sau pur și simplu a început să apară la suprafață în ultimii ani, este analiza morală instituțională extinsă la domeniul relațiilor internaționale. N-ar trebui să ne mire prea mult intervalul de timp ce a trecut, văzând că domeniul relațiilor internaționale a fost conceput în mod tradițional ca fiind cu mult mai restrâns și mai ușor de examinat în comparație cu numeroasele și cât se poate de complexe componente interioare

ale unei societăți naționale moderne. Nu avem nevoie de analiza morală instituțională, se pare, pentru o lume cu câteva zeci de actori relevanți, în care, atunci când se întâmplă lucruri rele, este de obicei destul de clar cui îi revine conduita în culpă.

Înțelegerea pe termen lung a acestui cadru tradițional este minunat surprinsă în ultima carte a lui Rawls despre relațiile internaționale – *The Law of People* - care a fost publicată doar cu patru ani în urmă, la 28 de ani împliniți după apariția *A Theory of Justice*. Cartea mai timpurie constituie un exemplu de analiză morală **instituțională** aplicată la domeniul **intra**național: Rawls oferă acolo o propunere pentru evaluarea morală comparativă a căilor alternative în care o ordine socială dintr-o societate ar putea fi desenată. Cartea mai nouă constituie un exemplu de analiza morală **interacțională** aplicată la domeniul **inter**național: Rawls oferă aici o propunere pentru ceea ce ar trebui să fie regulile ce guvernează conduita unui stat. Analiza morală instituțională - ideea unei evaluări comparative a sistemelor alternative de astfel de reguli în lumina efectelor semnificative pe care fiecare dintre ele l-ar avea – lipsește din teoria mai recentă.

Doar pentru cunoscătorii lui Rawls, permiteți-mi să adaug că asimetria transpare clar în structura celor două teorii. Teoria **inter**națională a lui Rawls este **bi**-nivelară: Aceasta prezintă un experiment de gândire poziție-originară pe un nivel și apoi o listă de reguli care se aplică direct în conduita statelor, pe de altă parte. Teoria lui Rawls privind aspectele interne este **tri**-nivelară: Aceasta prezintă un experiment de gândire poziție-originară la Nivelul Unu, apoi cele două principii ale dreptății (standardul lui Rawls pentru evaluarea efectelor comparative ale instituțiilor sociale alternative)

la Nivelul Doi și, în cele din urmă, la Nivelul Trei, aranjamente instituționale concrete care nu epuizează ele însele normele de conduită a agenților individuali și colectivi, dar, important, includ așa-numitele reguli *constitutive*, reguli care mai curând creează și definesc anumiți agenți, rolurile și relațiile dintre ei, decât ghidează actori preexistenți într-un spațiu de opțiune preexistent. Rawls completează astfel teoria *internă* a *dreptății*, cu o teorie *internațională* (nu a dreptății, ci) a *eticii*.

Conceptul de dreptate globală anulează separarea tradițională a relațiilor *intranționale* și *internaționale* și extinde analiza morală instituțională la întregul domeniu. Ce motivează aceasta impresionantă reorientare? Un motiv important este conștientizarea faptului că concepția tradițională a lumii relațiilor internaționale ca fiind formată doar din state este nesatisfăcătoare. Știm cu toții că această concepție își pierde rapid adecvarea *explicativă* prin apariția și creșterea în importanță a altor agenți pe scena internațională, cum ar fi corporațiile multinaționale, organizațiile internaționale, asociațiile regionale. Mai important pentru tema noastră, cu toate acestea, este conștientizarea faptului că adecvarea *morală* a acestei concepții tradiționale a lipsit *dintotdeauna*. Nu a fost *vreodată* plauzibil că interesele statelor - adică interesele guvernelor - ar trebui să furnizeze *singurele* considerente care sunt relevante din punct de vedere moral în relațiile internaționale.

Să considerăm un exemplu - un acord pe termen lung privind exportul de țiței din Nigeria către Regatul Unit, încheiat fără nici o presiune de către dictatorul militar al Nigeriei, Sani Abacha, și guvernul britanic (sau o companie petrolieră britanică). În cadrul intelectual tradițional, este de la sine înțeles că un astfel de acord

trebuie să fie onorat: „Popoarele trebuie să respecte și să-și asume tratatele”, spune al doilea principiu al lui Rawls privind conduita statului, iar al treilea adaugă: „Popoarele sunt egale și sunt părți la ale înțelegerilor care le leagă.”¹ Dar realitatea este alta. Guvernul nigerian este extrem de corupt și opresiv, iar rămânerea sa la putere depinde într-o măsură considerabilă de militari. Vânzările de țigări pe care le angajează distrug mediul și expun riscului poporul nigerian, fără să-i aducă beneficii tangibile, întrucât profiturile sunt, în parte, deturnate de către o elită politică restrânsă și, în parte, cheltuite pe armele necesare pentru represiunea militară - arme furnizate de către Statele Unite ale Americii în conformitate cu un alt contract încheiat fără presiuni între guvernele SUA și Nigeriei.

Există o întrebare evidentă aici: cu ce drept poate un acord liber și corect dintre un militar puternic din Nigeria, pe de o parte, și guvernul britanic sau o oarecare companie de petrol britanică, pe de altă parte, să îndrituiască cele două părți să priveze poporul nigerian de resursele sale naturale și să-i spolieze mediul?

Această întrebare nu se întrezărește atât timp cât ne gândim la relațiile internaționale ca la un domeniu separat, în care fiecare stat este identificat cu guvernul său. În schimb, odată ce vom vedea problema, vechiul cadru intelectual devine în mod vădit de nesușținut. Nu putem să nu recunoaștem că există un dezavantaj foarte concret al ordinii internaționale existente care recunoaște conducătorii, doar pentru că ei exercită puterea efectivă în cadrul unui stat, ca fiind îndreptățiți să confere drepturi legal valide de proprietate asupra resurselor aceluși stat și de a împrumuta bani în numele său. O astfel de recunoaștere acordă împrumuturi internaționale și privilegiile de

---

1 John Rawls: *The Law of People* (Cambridge MA: Harvard University Press 1999), 37

a decide asupra resurselor prea multor guverne nevrednice de acest nume. Aceste privilegii sunt *împovărătoare*, pentru că exercitarea lor lipsește adesea de posesiuni cetățenii țării, care sunt excluși de la participarea politică, ca și de la beneficiile împrumuturilor făcute de guvernul lor sau provenite din vânzarea resurselor. Aceste privilegii sunt în plus *opresive*, întrucât oferă de multe ori dictaturilor acces la fondurile de care au nevoie pentru a se menține la putere chiar împotriva unei opoziții populare cvasigeneralizate. De asemenea, aceste privilegii sunt *disruptive*, deoarece oferă beneficii serioase pentru preluarea și exercitarea nedemocratică a puterii politice, ceea ce conduce la tot felul de lovituri de stat și războaie civile, atât de comune în țările în curs de dezvoltare.

Conceptul de dreptate globală, cum am spus, anulează separarea tradițională a relațiilor *intranționale* de cele *internaționale* și extinde analiza morală instituțională la întregul domeniu. Devine vizibil cum noi, cetățeni din țările bogate, suntem potențial implicați în ororile pe care atât de mulți trebuie să le îndure în așa-numitele țări mai puțin dezvoltate, potențial implicați în violența și foametea care se abat asupra lor.

Cadrul vechi era confortabil: noi împărtășim responsabilitatea pentru ordinea instituțională a societății noastre și pentru orice prejudiciu pricinuit concetățenilor noștri. Avem, de asemenea, responsabilitatea pentru acțiunile întreprinse onorabil în străinătate de propriul nostru guvern, cu respectarea legilor și convențiilor internaționale rezonabile, în special cele referitoare la război, și prin onorarea contractelor sale și a tratatelor. În acest cadru tradițional, noi nu purtăm, în general, nici o responsabilitate pentru actele de violență și sărăcia pricinuită străinilor în cutia neagră a statului lor.

Noul cadru intelectual, asociat cu expresia „dreptate globală” nu poate fi atât de confortabil. Central în acest cadru este impactul cauzal pe care designul ordinii instituționale globale îl are asupra condițiilor în care ființele umane trăiesc în lumea întreagă. De la sfârșitul Războiului Rece, componente majore ale acestei ordini instituționale globale - cum ar fi sistemul mondial de comerț și normele care reglementează intervențiile militare - au cunoscut un nou design, în timp ce alte componente - cum ar fi resursa internațională și privilegiul de a lua împrumuturi discutate mai devreme - au rămas la locul lor. Ar fi fost mai multe modalități alternative în care ordinea instituțională globală ar fi putut fi modelată și remodelată atunci când, după încheierea Războiului Rece, puterile Nord-Atlantice s-au găsit ele însele sub control. Și atunci întrebarea este: Cât de diferite ar fi fost prin efectelor lor asupra oamenilor din lumea întreagă alte căi de globalizare și ce efecte ar fi avut acestea asupra incidenței violenței și sărăciei extreme, de exemplu? Și cum, în lumina unei astfel de analize de impact comparative, trebuie judecată în termeni morali ordinea instituțională globală existentă?

Ordinea instituțională globală este cauzal legată de incidența prejudiciilor cu semnificație morală în două moduri principale. În primul rând, regulile sale pot afecta oamenii destul de direct. Să considerăm, de exemplu sistemul actual al tratatului Organizației Mondiale a Comerțului, care permite ca țările bogate să își protejeze piețele împotriva importurilor ieftine (produse agricole, textile, oțel și așa mai departe), prin cote, tarife, taxe antidumping și subvenții pentru producătorii interni. Astfel de măsuri protecționiste reduc oportunitățile de export ale firmelor din țările în curs de dezvoltare

prin îngrădirea exporturilor în țările bogate și, de asemenea, în cazul subvențiilor, permit ca producătorii mai puțin eficienți din țările bogate să vândă la prețuri mai mici pe piețele mondiale decât acelea ale producătorilor săraci. În absența acestor îngrădiri, țările în curs de dezvoltare ar putea realiza, potrivit UNCTAD, un venit suplimentar de 700 miliarde \$ anual din veniturile din export, care reprezintă de 13 de ori valoarea anuală a întregii asistențe pentru dezvoltare la nivel mondial. Acest aspect particular al sistemului existent al tratatului OMC poate avea astfel un impact destul de mare asupra incidenței sărăciei severe în țările în curs de dezvoltare, înțelegând termenul de „impact”, aici, într-un mod comparativ contrafactual: Dacă sistemul tratatului OMC n-ar fi permis măsuri protecționiste în această privință, n-ar fi existat această mare problemă a reducerii sărăciei în lumea de astăzi. Acest exemplu ilustrează un impact mai **direct** al ordinii instituționale globale asupra condițiilor de viață ale oamenilor de pretutindeni.

Regulile ordinii instituționale globale pot afecta oamenii, de asemenea, în mod **indirect**, prin co-modelarea ordinii instituționale naționale în care ei trăiesc. Resursa internațională și privilegiile de a primi împrumut acordate conducătorilor despotici oferă un exemplu evident. Sporind capacitatea conducătorilor tiranici și a juntelor de a se consolida la putere, sau oferind o motivație puternică unor asemenea opresori potențiali de a încerca preluarea puterii prin forță, aceste privilegii facilitează și încurajează guvernări opresive și corupte în acele multe țări în curs de dezvoltare în care sectorul resurselor constituie o mare parte a economiei naționale, iar cetățenii obișnuiți au puține mijloace de a rezista opresiunii.

Mult mai mult poate fi și ar trebui spus cu privire la aceste

două exemple. Dar obiectivul meu aici nu este de a demonstra nedreptatea, ci doar de a arăta cum se conturează analiza morală instituțională aplicată la ordinea instituțională globală.

Acum, în măsura în care ordinea instituțională globală are drept rezultat o violență substanțial mai mare și sărăcia severă, în comparație cu ceea ce ar fi putut fi în condițiile unui design mai bun al ordinii alternative, putem să ne întrebăm cine poartă responsabilitatea pentru această ordine care s-a format în modul în care s-a format, și dacă părțile responsabile ar fi putut să prevadă și ar fi putut în mod rezonabil să evite acest exces de violență și sărăcia severă.

Rolul dominant în modelarea ordinii instituționale globale care a urmat războiului rece a fost jucat de guvernele din cele mai puternice țări dezvoltate, așa-numitul G-7, în special. În modelarea acestei ordini, aceste guverne au dat mai multă greutate interesele elitelor lor interne de afaceri și mult mai puțină intereselor populațiilor sărace și vulnerabile din țările sărace. Ordinea instituțională globală rezultată este fără îndoială nedreaptă în măsura în care incidența violenței și a sărăciei severe în cadrul acesteia este mult mai mare decât ar fi fost în cazul unei ordini instituționale globale alternative al cărei design ar fi dat o greutate mai mare intereselor celor săraci și vulnerabili. În măsura în care în G-7 sunt țări destul de democratice, cetățenii lor împart responsabilitatea pentru ordinea mondială pentru care s-a lucrat, precum și pentru impactul comparativ al acestei ordini asupra vieții oamenilor. Cel puțin aceasta este tipul de diagnostic moral, dacă dezbaterile normative cu privire la relațiile internaționale ar fi făcut trecerea de la *etica internațională* la paradigma **dreptății globale**,

dacă analiza morală instituțională s-ar fi extins dincolo de stat.

Permiteți-mi să închei luând în considerare două obiecții pe care cineva care încă acordă o puternică încredere cadrului eticii internaționale le-ar putea aduce noii paradigme intelectuale.

Obiecția Unu susține că ordinea instituțională globală este imună la critica morală în măsura în care a fost consimțită în mod liber și de către statele mai puțin puternice. Cel care obiectează ar admite că, în unele cazuri, consimțământul dat sistemului tratatului OMC, de exemplu, a fost probabil problematic. El ar fi dispus să admită posibilitatea ca unele state slabe să fi negociat sub o presiune considerabilă și, de asemenea, să le fi lipsit expertiza de a aprecia dacă normele asimetrice de acces pe piață care le-au fost oferite ar fi fost mai bune sau mai rele pentru ele decât rămânerea în afara OMC. Cel care obiectează ar putea fi chiar dispus să ia în considerare faptul că, probabil, puterea de negociere a statelor care au intrat în negocieri a fost în mod necorespunzător afectată de crime istorice cum ar fi colonialismului. Totuși, cel care obiectează ar putea insista asupra faptului că aceste reguli sunt acceptabile din punct de vedere moral, în măsura în care statele au consimțit în mod liber și au avut competența de a se pronunța asupra adoptării regulilor comune. *Volenti non fit iniuria.*

Susținătorul noului cadru al dreptății globale ar putea respinge acest raționament bazându-se pe trei motive reciproc independente. În primul rând, acordul în cauză a fost dat **de guverne**. Consimțământul guvernului nu poate fi considerat **consimțământ al guvernaților**, cu excepția cazului în care guvernul în cauză are o reprezentativitate minimală în raport cu interesele celor pe care îi guvernează. Multor guverne din țările sărace le lipsește o asemenea

representativitate minimală. Iar consimțământul lor la sistemul tratatului OMC sau, și mai general, la ordinea instituțională globală prezentă, nu poate feri această ordine de critică morală venită din partea acelor pe care ei îi guvernează. Consimțământul unor Mobuți, Sani Abachași și Suharți ai lumii în curs de dezvoltare, chiar dat în mod liber și competent, nu suspendă drepturile celor pe care ei îi oprează.

În al doilea rând, susținătorul dreptății globale ar putea arăta că un guvern, chiar reprezentând în mod minimal poporul asupra căruia guvernează nu poate renunța prin intermediul consimțământul său liber și competent la drepturile *inalienabile* ale supușilor săi. Ce sunt aceste drepturi inalienabile, într-o anumită măsură face obiectul controversii. Dar este larg acceptat faptul că persoanele nu pot renunța la drepturile lor de a nu fi torturate, de a nu fi transformate în sclavi, ca și la drepturile lor la satisfacerea necesităților de bază necesare supraviețuirii. În măsura în care ordinea instituțională globală de astăzi într-un mod previzibil face ca astfel de drepturi inalienabile să fie într-un mod mai larg nesatisfăcute decât s-ar putea evita într-un mod rezonabil, această ordine nu poate fi apărată prin invocarea consensului direct sau indirect al acelor ale căror drepturi inalienabile nu sunt satisfăcute.

În al treilea rând, chiar dacă persoanele ar putea renunța încă și la drepturile lor fundamentale și ar putea autoriza guvernul să renunțe la aceste drepturi în numele lor, ele ar trebui să aibă măcar o anumită vârstă. Sărăcia severă și violența în lumea noastră afectează în mod disproporționat copiii. Nici copiii, nici părinții lor sau guvernele nu pot consimți în mod valid la impunerea asupra copiilor a unei ordini instituționale în care drepturile fundamentale

ale copiilor sunt, într-un mod previzibil și care ar putea fi evitat, nesatisfăcute.

Prin urmare, Obiecția Unu cade. O ordine instituțională globală care – într-un mod previzibil și care ar putea fi evitat - produce un exces însemnat de violență și de sărăcie severă, o astfel de ordine nu poate fi justificată nici chiar de acordul unanim al *tuturor* guvernelor.

Obiecția Doi susține că tocmai acesta este scopul existenței guvernelor, acela de a reprezenta și promova interesele propriului popor. Prin urmare, este complet adecvat și admisibil pentru guvernele țărilor bogate să facă tot posibilul pentru a modela ordinea instituțională globală în interesul cetățenilor lor.

Există, evident, ceva adevăr în această obiecție. Desigur, un guvern nu este chemat să dea o greutate egală intereselor tuturor ființelor umane din lumea întreagă, ci mai degrabă îi este permis să fie *părtinitor*, arătând o preocupare specială pentru interesele propriului popor, de acum și din viitor. Dar o astfel de parțialitate acceptabilă are limitele sale.

Există limite *etice* evidente sau *interacționale* pentru parțialitatea unui guvern: În măsura în care este inacceptabil pentru noi, ca cetățeni, să ucidem oameni nevinovați cu scopul de a ne promova interesele, este de asemenea inacceptabil pentru guvernul nostru să facă același lucru în numele nostru.

Limitele acceptabile de parțialitate a guvernului cu privire la modelarea ordinii instituționale globale sunt mai puțin cunoscute, dar nu mai puțin contestabile. În termeni generali, parțialitatea este legitimă numai în contextul existenței unui „spațiu de joc” conceput în genere ca incluzând reguli echitabile administrate imparțial.

Această idee este binecunoscută și acceptată pe scară largă în multe contexte: Este perfect în regulă pentru persoane să se concentreze pe promovarea propriilor interese sau de ale grupului lor, echipă sportivă, sau rude, cu condiția să facă acest lucru în contextul unei competiții loiale. **Din cauză că** un astfel de aranjament echitabil reprezintă o condiție prealabilă pentru parțialitatea ce poate fi acceptată, aceasta nu poate fi în mod acceptabil extinsă până la subminarea „spațiului de joc”. Dimpotrivă, cei care manifestă **parțialitate** în favoarea propriului grup trebuie, ca o condiție de acceptabilitate a unei asemenea parțialități, să fie în același timp în mod **imparțial** preocupați de prezervarea echității cadrului social mai larg. Într-un cadru intern, de exemplu, este în întregime acceptabil de a-ți concentra timpul și banii în vederea asigurării bunei educații a **copiilor tăi** în detrimentul celorlalți copii la a căror educație ai putea contribui. Cu toate acestea, ar fi greșit din punct de vedere moral să încerci să promovezi șansele de succes ale copiilor tăi prin utilizarea influenței tale politice pentru a te opune accesului egal la educație al copiilor de o clasă, de gen sau de o culoare diferită de acelea ale propriilor copii. Pe scurt: parțialitatea avută în vedere este în regulă într-un cadru minimal echitabil, dar nu este în regulă atunci când încearcă să submineze echitatea minimală a acestui cadru propriu-zis. Echitatea minimală a condițiilor în care se desfășoară competiția nu trebuie să devină ea însăși un obiect al competiției. Iar limita **dreptății**, limita **instituțională**, pentru parțialitatea unui guvern care se manifestă în favoarea cetățenilor stă în faptul că parțialitatea sa nu trebuie să submineze echitatea minimală a ordinii instituționale globale. Un apel la parțialitatea acceptabilă nu poate justifica impunerea de către cele mai puternice

guverne ale lumii a unei ordini instituționale globale nedrepte în care o majoritate a omenirii, într-un mod previzibil și care ar putea fi evitat, este lipsită de tot ceea ce asigură un start echitabil în viață.

Am încercat să vă ofer o perspectivă a cadrului intelectual asociat cu expresia din ce în ce mai importantă de „dreptate globală”. Ceea ce distinge acest cadru este accentul pus pe analiza cauzală și morală a ordinii instituționale globale în comparație cu un fundal compus din alternativele sale fezabile. În cuprinsul acestei abordări bazată de dreptatea globală generală, diferitele concepții asupra dreptății globale se vor deosebi în funcție de criteriile specifice de dreptate globală propuse. Însă aceste criterii vor coincide în accentul pus pe întrebarea despre cât de bine este constituită ordinea instituțională globală, în comparație cu alternativele sale fezabile, în ceea ce privește interesele fundamentale care contează din punct de vedere moral ale omului. Extinzând analiza morală instituțională dincolo de stat, această problemă îndreaptă atenția asupra modului în care incidența masivă a sărăciei extreme și a violenței în lumea de astăzi ar putea fi atenuate, nu doar prin conduita guvernamentală pe plan intern și internațional dar, de asemenea, și mult mai eficient, prin reforme instituționale globale care ar putea, printre altele, ridica la un nivel superior conduita guvernamentală prin modificarea opțiunilor acestora și a stimulentei care le stau în față.

Importanța abordării dreptății globale trece dincolo de filosofie. Este esențial pentru a capacita cetățenii obișnuiți - în țările dezvoltate, în special - să se ajungă la o înțelegere adecvată a situației și a responsabilităților lor morale. Și este foarte util, de asemenea, de a-i ajuta pe cei din științele sociale și pe economiștii specializați în probleme de dezvoltare în particular, de a depăși prejudecata lor

în favoarea a ceea ce am numit naționalism explicativ, de a depăși tendința de a explica sărăcia și foametea în termeni de factori cauzali interni. Încă valide și utile, astfel de explicații focalizate național trebuie să fie completate de cercetări substanțiale asupra efectelor comparative ale factorilor instituționali globali asupra incidenței la nivel mondial a sărăciei severe. Satisfacția este puternică atunci când dezvoltarea abordării bazate pe dreptatea globală demonstrează încă odată că bufnița Minervei își întinde aripile *înainte* de căderea serii, căci filosofia poate da un impuls important economiei, științei politice și politicii. Ce efect va avea acest impuls, totuși, rămâne de văzut.

Oslo - 11 septembrie 2003

Notes